

Abstrakt

V současné době dochází k několikanásobnému nárůstu incidence karcinomů štítné žlázy, přičemž největší nárůst zaznamenává papilární karcinom štítné žlázy. Cílem práce je diskutovat faktory, které zvyšují riziko vzniku karcinomů štítné žlázy. Jediným potvrzeným rizikem je ionizující záření, které způsobilo největší incidenci v souvislosti s jadernými útoky a haváriemi jaderných elektráren. Mezi další faktory patří příjem jódu a vliv dusičnanů, které oba působí jakožto samostatné rizikové faktory a taktéž zesilují rizikový potenciál ionizujícího záření. Karcinomy štítné žlázy se vyskytují 3× častěji u žen, proto jsou také diskutovány rizikové faktory související s ženským pohlavím jako je estrogen, metody asistované reprodukce, těhotenství a hysterektomie. Hypotyreóza a Hashimotova tyreoiditida vykazují značnou souvislost s karcinomy štítné žlázy, naopak rozporuplnými faktory jsou rizikové složky životního stylu a výživy (např. kouření, brukvovitá zelenina, vysoký glykemický index a index tělesné hmotnosti). Vysoký výskyt karcinomů štítné žlázy byl nalezen v sopečných oblastech v souvislosti s účinky těžkých kovů obsažených v lávě. Vysoká incidence byla dále evidována v oblastech s nízkou průměrnou roční teplotou. Jednou z diskutovaných příčin nárůstu incidence karcinomů štítné žlázy je také zlepšená diagnostika tohoto onemocnění.